

Awareness and Opinions Regarding Parametric Insurance: A Study On Agency Personnel

Mehmet Demir^{1,a}, Hesna Yıldırım^{2,b,*}

¹Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Finans ve Bankacılık Bölümü, Sivas, Türkiye

²Dr. SMMM, Sivas, Türkiye

*Corresponding Author

ABSTRACT

Research Article

Received :21.05.2026

Accepted :10.08.2026

Keywords:

Insurance
Parametric Insurance
Base Risk
Indicator-Based Insurance
Traditional Insurance

Our country is disadvantaged in terms of exposure to natural disasters, particularly earthquakes and climate-related catastrophes. Compared to traditional insurance products, parametric insurance offers more effective solutions for natural disasters. The opportunities provided by parametric insurance will be beneficial for individuals and businesses that may experience these disasters. The purpose of this study is to determine the awareness and opinions of insurance sector employees regarding the parametric insurance model. To achieve this objective, an 18-item questionnaire was administered between April 22 and 30, 2026, to 105 personnel working in agencies operating in the city center of Sivas. The survey data were analyzed using the SPSS 25 statistical software package, and the results were interpreted. The obtained data were examined in terms of frequencies and participation levels, and were subjected to difference analyses according to various demographic variables. Due to the novelty and lack of widespread use of this insurance model, written and verbal information was provided to the participants before the questionnaire was administered. As a result of the data analysis, the majority of participants viewed parametric insurance as a modern, fast, objective, low-cost insurance model that is resistant to fraud. The model was also found to be more advantageous than traditional insurance tools in managing natural disaster damage more effectively, providing financial protection for the insured, preventing or reducing fraud in damage assessment and compensation calculation, prioritizing social welfare, and lowering costs. Furthermore, it was argued that this type of insurance would succeed if risk-compatible parameters are established, accurate and reliable data are utilized, measures to minimize basis risk are implemented, and insurance literacy is enhanced.

Türk Akademik Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi, 9(2): 182-191, 2026

Parametrik Sigortaya Yönelik Farkındalık ve Düşünceler: Acente Personeli Üzerinde Bir Araştırma

MAKALE BİLGİSİ

Araştırma Makalesi

Geliş : 21.05.2026

Kabul : 10.08.2026

Anahtar Kelimeler:

Sigorta
Parametrik Sigorta
Baz Risk
Gösterge Temelli Sigorta
Geleneksel Sigorta

ÖZ

Ülkemiz, doğal afetlere ve özellikle de deprem ve iklim felaketlerine maruz kalma yönünden dezavantajlı bir ülkedir. Parametrik sigorta, özellikle doğal afetler açısından geleneksel sigorta ürünlerine kıyasla daha etkili çözümler sunmaktadır. Parametrik sigortanın sunduğu imkânlar bu felaketleri yaşayacak birey ve işletmeler açısından uygun olacaktır. Bu çalışmanın amacı, sigorta sektöründe çalışan personelin parametrik sigorta modeline yönelik farkındalık ve düşüncelerini belirlemektir. Bu amaca ulaşmak için Sivas il merkezinde faaliyet gösteren acentelerde görevli personelin 105'i üzerinde 22-30 Nisan 2026 tarihleri arasında 18 maddelik bir anket uygulanmıştır. Anket verileri SPSS 25 istatistik paket programıyla analiz edilmiş ve sonuçlar yorumlanmıştır. Elde edilen veriler frekans ve katılım düzeyleri açısından incelenmiş; çeşitli demografik değişkenlere göre de farklılık analizlerine tabii tutulmuştur. Bu sigorta modelinin yeni ve yaygın olmaması sebebiyle katılımcılara konu hakkında yazılı ve sözlü bilgiler verilmiş; ardından anket uygulanmıştır. Elde edilen verilerin analizi sonucunda katılımcıların çoğunluğu, parametrik sigortayı hızlı, objektif, düşük maliyetli ve suistimale kapalı modern bir sigorta modeli olarak görmüşlerdir. Doğal afetlerin verdiği hasarları daha etkin yönetmede, sigortalı için finansal koruma sağlamada, hasar tespiti ve tazminat hesaplanmasındaki suistimalleri önlemede/azaltmada, toplumsal faydayı önlemede ve maliyetleri düşürmede de model, geleneksel sigorta araçlarına oranla daha faydalı bulunmuştur. Ayrıca riske uyumlu parametrelerin belirlenmesi, doğru ve güvenilir veri kullanımı, baz riskini en aza indirecek önlemlerin alınması ve sigorta okuryazarlığının artırılması durumunda bu sigorta türünün başarılı olacağı öne sürülmüştür.

^a mehmetdemir@cumhuriyet.edu.tr

^b <https://orcid.org/0000-0003-1796-7974>

^b hesnaa67@gmail.com

^a <https://orcid.org/0000-0002-2310-4545>

Giriş

Türkiye'nin yüksek deprem riski taşıdığı, iklim değişikliğinin etkilerine önemli ölçüde maruz kaldığı ve stratejik jeopolitik konumunun hem fırsatlar hem de ciddi tehditler barındırdığı bilinmektedir. Özellikle sınır bölgelerinde ve yakın coğrafyada savaş, siyasi istikrarsızlık ve toplumsal hareketlilik risklerinin süreklilik arz etmesi, ülkenin maruz kaldığı risk profilini daha da karmaşık hale getirmektedir. Küreselleşmeyle birlikte ülkeler arasındaki ekonomik ve sosyal bağların güçlenmesi, bir ülkedeki sorunu diğer ülkelere de yansıtılabilmektedir. Bir ülkede beliren sorun ülkelerarası ticareti, turizm faaliyetlerini vb. ciddi oranda etkilemektedir. Bu tür gelişmeler ise birçok işletmeyi maddi olarak zor durumda bırakmaktadır. Geleneksel sigorta ürünlerine kıyasla parametrik sigorta bahsedilen risklerin olumsuz etkilerini en aza indirebilir.

Risklerin yerelle sınırlı olmayıp uluslararası boyut kazandığı günümüzde, özellikle doğal afetlerden kaynaklı riskler için daha uygun sigorta ürünleri geliştirilmeye başlanmıştır. Salt maddi hasarın boyutuna göre değil belirlenen objektif göstergelerin gerçekleşmesine dayalı olarak sigortalıya hızlı bir şekilde tazminat ödemeyi vaat eden yeni ve potansiyeli yüksek olan parametrik sigorta modeli yaygın hale gelmeye başlamıştır.

Bu çalışmanın amacı, sigorta sektöründe çeşitli unvanlarla (acente yetkilisi, teknik personel vb.) çalışan personelin parametrik sigorta modeline yönelik farkındalık ve düşüncelerini belirlemektir. Bu amaca ulaşmak için Sivas il merkezinde faaliyet gösteren acentelerde görevli 105 personel üzerinde 22-30 Nisan 2026 tarihleri arasında 18 maddelik paket anket uygulanmıştır. Anket verileri SPSS 25 istatistik paket programıyla analiz edilmiş ve sonuçlar yorumlanmıştır.

Bu araştırmanın yürütülmesi öncesinde gerekli izin¹ alınmıştır. Araştırmaya katılım tamamen gönüllülük esasına dayalı olarak gerçekleştirilmiştir. Katılımcılara araştırmanın amacı, kapsamı, araştırma süreci ve elde edilen verilerin yalnızca bilimsel amaçlarla kullanılacağı konusunda gerekli bilgilendirme yapılmıştır. Katılımcılardan araştırmaya katılmadan önce bilgilendirilmiş gönüllü onam alınmıştır. Katılımcılara istedikleri zaman herhangi bir gerekçe göstermeksizin araştırmadan çekilebilecekleri ve katılımın tamamen kendi iradelerine bağlı olduğu bildirilmiştir. Araştırma kapsamında elde edilen veriler gizlilik ve gönüllülük ilkeleri doğrultusunda değerlendirilmiştir. Çalışma, ülkemiz açısından parametrik sigorta konusunda ampirik türde yapılmış nadir bir çalışmadır. Bu yönüyle çalışmanın, ileride yapılacak çalışmalara yol gösterici olması beklenmektedir.

Ana Hatlarıyla Parametrik Sigorta

Doğal felaketlerden kaynaklanan hasar ve ekonomik kayıplar giderek artmaktadır. Bu durumun sebepleri arasında, yüksek riskli alanlarda maruziyetin artması, kentsel yayılma, iklim değişikliği ve sigorta piyasasındaki diğer değişimler gibi çeşitli faktörler söylenebilir. Genellikle seller, depremler ve fırtınalar gibi yaygın hasar

ve kayıplara yol açan önemli doğa olayları küresel boyutta ekonomik/finansal krizlere zemin hazırlamaktadır. Ekonomik kayıpların ivme kazanmasıyla birlikte, kamu otoriteleri ve sigorta sektörü bu tür risklere karşı dayanıklılığı artırmak, sigortalıların erişilebilir maliyet sorunlarına çözüm geliştirmek amacıyla çeşitli stratejilere yönelmektedir. Farklı yenilikçi ürün ve hizmetler sigortayı; daha uygun maliyetli, erişilebilir, tüketicilerin ve işletmelerin değişen ihtiyaçlarına uygun hale getirerek doğal afetlerden korunmaya yardımcı olmaktadır. Bu yenilikçi ürün ve hizmetler arasında parametrik sigorta kendine önemli bir yer bulmuştur (Garcia Ocampo ve Lopez Moreira, 2024: 4).

Parametrik sigorta, özellikle iklim kaynaklı risklerin güvence altına alınması amacıyla ortaya çıkmış ve zamanla önemini koruyarak günümüze kadar ulaşmıştır. Geleneksel mal sigortalarındaki yapısal sınırlılıklar, hasar tespit süreçlerindeki gecikmeler ve belirsizlikler, uzun süren eksper incelemeleri ve yüksek operasyonel maliyetler gibi sorunlarına daha hızlı ve objektif çözümler sunan parametrik sigortaya duyulan ihtiyaç artırmıştır (Yıldırım ve Demir, 2026: 38).

Çoğu tüketicinin, belirli bir olaydan sonra uğradığı zararları veya katlandığı maliyetleri karşılayan sigorta türünden haberi vardır. Bir araba kazasından sonra araç sigortası, onarım maliyetlerini karşılar. Bir evde yangın çıktığında, konut sigortası hasarın giderilme maliyetini öder. Bu sigorta poliçeleri için, sigorta şirketinin risk sonrası tam maliyeti veya kaybı bilmesi gerekir. Buna karşılık, parametrik (bazen endeks tabanlı olarak da adlandırılır) sigortada, ödeme tutarı maruz kalınan zarara göre değil, olayın objektif bir ölçüsüne göre belirlenir. Örneğin, ödeme bir yerin rüzgâr hızına veya bir nehrin taşkın seviyesi üzerindeki yüksekliğine bağlı olabilir. Ödemeyi belirleyen göstergeye tetikleyici denir. Parametrik bir poliçede ödemeyi belirleyen tetikleyici çeşitli biçimlerde olabilir. Aslında tetikleyici/gösterge için kıstas; bağımsız olması, felaketin hemen ardından objektif olarak ölçülebilmesi ve gerçek kayıplarla ilişkili olmasıdır. Doğal afet parametrik poliçelerinin birçok tetikleyicisi vardır. Örneğin, kasırgalar için parametrik sigorta poliçesi rüzgâr hızı belirlenen seviyeyi aştığında; deprem için parametrik sigorta poliçesi zemin ivmesi (artçı) belirlenen eşik değeri aştığında ödemeyi taahhüt eder (Kousky ve Sengupta, 2022: 2).

Geleneksel sigorta modelleri, özellikle büyük ölçekli olayların ardından, zamanında ödeme ve yüksek maliyetler konusunda genellikle zorlanmaktadır. Parametrik sigorta, gelişmiş algoritmalar, gerçek zamanlı veri analitiği ve otomatik süreçlerden yararlanarak, sıcaklık eşik değerleri, yağış seviyeleri veya deprem büyüklüğü gibi önceden belirlenmiş tetikleyicilere dayalı olarak hızlı ve veri odaklı ödeme mekanizmalarını mümkün kılar (Pandiri ve Chitta, 2023: 1856).

Parametrik sigortanın avantajları arasında, büyük ölçekli risklerin teminat altına alınabilmesi, süreçlerin daha sade ve şeffaf yürütülmesi, tazminata kısa sürede ulaşılabilmesi ve ahlaki tehlikenin azaltılması yer almaktadır (Oyal, 2024:133).

¹Çalışmada kullanılan mülakat formu (soruları) için etik izin, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Bilimsel

Araştırma Önerisi Etik Değerlendirme Kurulu'nun 20.04.2026 tarih ve 703965 sayılı yazısı ile alınmıştır.

Parametrik sigortada dezavantaj da vardır: Baz (temel) risk sorunu. Baz risk, poliçenin maruz kalınan zararlar tam bir şekilde örtüşmediği ve sigortalının zarar görmesine rağmen zararı telafi edecek düzeyde ödeme almadığı durumdur. Parametrik sigortada, belirlenen gösterge düzeyine ulaşılmamasına rağmen hasar söz konusu olduğunda herhangi bir tazminat alınamayacaktır. Örneğin, bir fırtına binaya ciddi zararlar verebilir; ancak rüzgâr hızları belirlenen eşik değere ulaşmamışsa ödeme gerçekleşmez. Baz risk ve bu tür açıkların potansiyeli, bugüne kadar yapılan parametrik sigorta kapsamının nispeten küçük kalmasında önemli etkenlerden biri olabilir (Singer, 2019:32). Yani, parametrik bir ürünü yapılandırırken meydana gelen herhangi bir yanlışlık veya hata, baz riski olarak bilinen gerçek kayıp ile parametrik ödeme arasında bir uyumsuzluğa yol açabilir (Margan, 2021:31). Dolayısıyla sigortacının, baz risk hakkında sigorta ettireni, mevzuat hükümlerine ve aydınlatma yükümlülüğünün amacına uygun biçimde bilgilendirmesi gerekmektedir (Oyal, 2024:175).

Literatür Taraması

Parametrik sigortaya ilişkin literatür incelendiğinde, bu alanda diğer ülkelerde yayımlanmış birçok çalışma bulunmakta iken ülkemizdeki çalışmalar son yıllarda ama yavaş yavaş artış kaydetmektedir. Söz konusu çalışmalardan bazılarına aşağıda yer verilmiştir:

Yıldırım ve Demir (2026), “*Parametrik Sigorta: Sigortacılıkta Yeni ve Potansiyelli Bir Model*” başlıklı çalışmalarında parametrik sigortanın uygulama alanları, avantajları, zorlukları ve eleştirileri teorik olarak incelenmiştir. Ayrıca; parametrik sigortada baz risk ve müşteri memnuniyeti, veri güvenilirliği, dürüstlük ilkesi, suistimaller ve ahlaki tehlike sorunu da literatür değerlendirilerek açık bir şekilde ortaya konmuştur. Geleneksel sigorta ürünlerinin yetersiz kaldığı sorunlara parametrik sigorta modelinin bir çözüm sunabildiğine değinilmiş ve bu çözümlere örnek olarak aşağıda sıralananlar verilmiştir;

- Risklerin niteliğine göre daha iyi uyum sağlayan yeni düzenek oluşturmak,
- İklim değişikliğinin doğrudan etkilerini ve bu durumun olumsuz sonuçlarının etkisini azaltmaya yönelik çalışmalara katkı sağlamak,
- Yüksek tazminat ve ahlaki riskleri en az seviyeye düşürmeyi destekleyecek politika uygulamalarının geliştirilmesini teşvik etmek.

Pleterski (2025), “*Sürdürülebilir Afet Risk Finansmanı İçin Parametrik Sigorta: Slovenya ve Hırvatistan'da Hukuki, Veri ve Yönetişim Yolları*” başlıklı çalışmada Slovenya'daki Ağustos 2023 sel felaketleri ve Hırvatistan'daki 2020 depremleri de dâhil olmak üzere ortaya çıkan doğal afetlerin yaklaşık 26 milyar EUR tutarında toplam zarar ve kayıplara yol açması sonrasında parametrik sigortanın kamu maliyesini düzeltmek ve zamanında toparlanmayı desteklemek için olay sonrası, şeffaf, önceden düzenlenmiş ve denetlenebilir likidite sağlayıp sağlayamayacağını ele almıştır. Çalışmada, parametrik sigortanın doğrulanabilir tetikleyiciler, akredite edilmiş veriler ve denetçi ile uyumlu açıklamalar belirlendiği takdirde, şeffaf, kurallara dayalı ve mali açıdan istikrara kavuşturucu iyileşme finansmanını destekleyerek Slovenya ve Hırvatistan'daki mevcut mekanizmaları tamamlayabileceği ifade edilmiştir.

Oyal (2024), “*Parametrik Sigorta Sözleşmeleri (Gösterge Temelli Sigorta Sözleşmeleri)*” adlı çalışmada parametrik sigorta sözleşmesi kavramını, parametrik sigorta sözleşmelerinin işleyişini ve bu sigorta türünün hukuki boyutunu çeşitli yönlerden derinlemesine incelemiştir.

Bonazzi vd., (2024), “*Mali Dayanıklılığı Oluşturmak İçin Parametrik Sigorta*” başlıklı çalışmalarında, parametrik sigortayı açıklığa kavuşturmayı ve bu aracın daha geniş bir risk yönetimi stratejisinin parçası olarak nasıl kullanılabileceğini anlamak isteyen hükümetler, işletmeler ve topluluklar için daha erişilebilir hale getirmeyi amaçlamışlardır.

Musselwhite (2024), Reinsurance News'de “*Anket, Veri Eksikliği ve Eğitim Yetersizliğinin Parametrik Sigortanın Benimsenmesini Engellediğini Ortaya Koyuyor*” adlı yazısında, parametrik sigortanın büyümesini ve benimsenmesini engelleyen faktörler araştırılmak istenmiştir. Reinsurance News'de yer alan bir ankete göre, katılımcıların %22'si baz riskin, %30'u eğitim eksikliğinin, %39'u veri ve model eksikliğinin parametrik sigortanın yaygınlaşmasına engel olduğunu belirtmiş; buna karşılık %8'i ise parametrik sigortanın büyük engellerle karşılaşmadan büyüyeceğini ifade etmiştir.

Lopez ve Thomas (2023), “*Aşırı Riskler İçin Parametrik Sigorta: Ciddi Talepleri Doğru Şekilde Kapsamanın Zorluğu*” adlı çalışmalarında büyük taleplerle karşılaşıldığında parametrik sigorta ürünlerinin davranışını inceleyen teorik sonuçlar sunmuşlardır. Poliçe sahiplerinin beklentileri ile tazmin edilen miktar arasında çok büyük bir fark oluşturmamak adına büyük hasarlar için özel bir kavram düşünülebileceği savunulmuştur.

Kousky ve Sengupta (2022), “*Afetler İçin Parametrik Sigorta*” adlı çalışmalarında felaketlere karşı parametrik sigortanın nasıl finansal koruma sağladığı üzerine odaklanılarak parametrik sigorta kavramı açıklanmıştır.

Margan (2021), “*Parametrik Sigortada Baz Riskin Üstesinden Gelmek*” başlıklı çalışmada, baz riskin türlerini, kaynaklarını ve baz riskin üstesinden gelme yollarını tartışmıştır.

Singer (2019), “*Parametrik Sigortanın Evrimi*” adlı çalışmada, parametrik sigortanın özellikle doğal felaketlere yatkın Karayipler gibi bölgelerde ülke düzeyinde etkili olduğunu belirtmiş; parametrik sigortayı kullanan dünyanın ilk bölgesel fonunu, avantajlarını ve dezavantajlarını, ayrıca doğal afetler sonucunda ortaya çıkan maddi kayıpların boyutlarını ele almıştır.

Uygulama

Araştırmanın bu aşamasında, çalışmanın analiz bölümü yer almaktadır. Katılımcıların cevapladığı anket formundan elde edilen veriler kullanılan SPSS 25 paket programı ile analiz edilmiştir. Analiz sonucunda elde edilen bulgular, seçilmiş bağımsız değişkenler açısından incelenmiş ve çalışmanın amacına yönelik ifadelerin sayısal sonuçları detaylı biçimde sunulmuştur.

Yöntem

Araştırma amacına ulaşmak için anket yöntemi kullanılmıştır. Anket formu oluşturulurken konuyla ilgili ve bu çalışmanın literatüründe yer alan kaynaklardan, araştırmacıların bilgilerinden ve acente yetkililerinin görüşlerinden yararlanılmıştır. Bu şekilde 20 maddelik (demografik bilgiler hariç) anket formu oluşturulmuştur.

Anketler kasdi (yargısal) örnekleme yöntemiyle yüz yüze ve online yoluyla uygulanmıştır.

Amaç

Türk Ticaret Kanunu'nda, sigorta tazminatının belirli bir tetikleyiciye bağlanması ve bu tetikleyicinin gerçekleşmesiyle ödemenin yapılmasına ilişkin açık ve doğrudan bir hüküm bulunmamaktadır. Parametrik sigorta sözleşmelerinde sigortacı, önceden tanımlanan bir olayın (örneğin sel, kasırga veya deprem gibi) meydana gelmesi halinde, daha önce belirlenmiş tazminat tutarını hızlı bir şekilde ödeme yükümlülüğünü üstlenmektedir. Doğal afet gibi olağanüstü durumlarda sigorta tazminatının gecikmeden ödenmesi, sigortadan beklenen faydanın sağlanabilmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

Bu çalışmanın amacı, sigorta sektöründe farklı unvanlarla (acente yetkilisi, teknik personel vb.) görev yapan çalışanların parametrik sigorta modeline ilişkin farkındalık düzeylerini ve görüşlerini ortaya koymaktır. Bu amaca ulaşmak için acentelerde görevli personel üzerinde 22-30 Nisan 2026 tarihleri arasında toplam 26 maddelik bir anket formu uygulanmıştır. Anket formunun birinci kısmı demografik sorulardan (6 adet), ikinci kısmı parametrik sigortanın avantaj ve dezavantajlarını; hem sigortalı hem de sigortacı açısından etkilerini belirlemeye yönelik ifadelerden (20 adet) oluşmaktadır. Anketin ikinci kısmında 5'li Likert ölçeği kullanılmıştır.

Bu çalışma, bir sigorta türü olan parametrik sigortaya yönelik sigortacıların farkındalığını artırmak, hızlı tazminat ödemelerinin önemine dikkat çekmek ve sigortacılar üzerinde yapılan analizler aracılığıyla uygulama sonuçlarının literatüre ve akademik çalışmalara katkı sağlamak temelinde oluşturulmuştur.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Sivas il merkezinde faaliyet gösteren 70 acentede (bankalar, otomotiv satış bayileri, tarım kredi kooperatifleri hariç) görevli personel oluşturmaktadır. Araştırma örnekleminin belirlenmesinde, olasılığa dayalı olmayan örnekleme yöntemlerinden biri olan kasti (yargısal) örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Kasti örneklemede, araştırma amacına en uygun olan birimler örnekleme dâhil edilmektedir. Diğer bir ifadeyle araştırmacı, kendi kişisel gözlemlerinden hareket ederek araştırmanın problemine uygun olduğunu düşündüğü ve çalışmayla ilgili belirli özellikleri taşıyan birimleri örneklem kapsamına almaktadır (Gülbüz ve Şahin, 2015: 130).

Bu kapsamda araştırmanın örnekleme araştırma amacına uygun olduğu düşünülen acente personeli dâhil edilmiştir. Bazıları anketi cevaplamak istememiş, anketi cevaplamayı kabul eden 112 acente personeliyle anket doldurulmuştur. Ancak bunlardan 7 tanesinin analize uygun olmadığı saptanmış ve nihayetinde analize uygun toplam 105 anket formu elde edilmiştir.

Kullanılan İstatistiksel Yöntemler

Anket verileri SPSS istatistik paket programıyla analiz edilmiştir. Ayrıca analizlerde iki değişken arasındaki farklılıkları tespit etmek amacıyla Mann-Whitney U Testi ve üç ve daha fazla değişken arasındaki farklılıkları belirlemek için ise Kruskal-Wallis H Testi kullanılmıştır. Cinsiyet, yaş, tecrübe ve parametrik sigorta kavramının daha önce duyulup duyulmamasına yönelik bilgiler çözümlemeye dâhil edilmiş ve bazı karşılaştırmalar yapılmıştır.

Anketin İç Tutarlılık (Güvenirlilik) Analizi

Parametrik sigortaya ilişkin katılımcı görüşlerini belirlemek amacıyla 20 ifadeden oluşan bir anket formu hazırlanmıştır. Güvenirlilik analizi neticesinde Cronbach's Alpha katsayısını düşürdüğü belirlenen 2 ifade analiz kapsamından çıkarılmış ve kalan 18 ifade üzerinden güvenirlilik analizi gerçekleştirilmiştir. Ölçme araçlarında iç tutarlılığın sağlanması, elde edilen bulguların güvenilirliği açısından kritik düzeyde bir öneme sahiptir. Bu kapsamda çalışmada, maddelerin birbirleriyle olan tutarlılığını ve homojenliğini değerlendirmek için literatürde yaygın olarak kullanılan Cronbach's Alpha katsayısından yararlanılmıştır (DeVellis, 2021; akt.: Akpınar ve Günel, 2025: 19).

Çizelge 1. Cronbach's Alpha İç Tutarlılık Testi

Table 1. Cronbach's Alpha Internal Consistency Test

Anket formu Madde Sayısı	İç Tutarlılık Katsayısı	Güvenirlilik Durumu
18	0,777	Oldukça Güvenilir

Çizelge 1'de görüldüğü gibi; ankete yönelik yapılan analiz sonucunda Cronbach's Alpha katsayısı 0,777 olarak hesaplanmıştır. Tavşancıl (2010)'a göre Cronbach's Alpha katsayısının 0,60–0,80 aralığında olması ölçme aracının oldukça güvenilir olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda araştırmada elde edilen bulgular, 18 ifadeden oluşan soru setinin iç tutarlılık açısından oldukça güvenilir bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir.

Katılımcılara Ait Tanımlayıcı İstatistikler

Katılımcıların anket formundaki katılımcıları ve acenteleri tanımlayıcı demografik bilgilerin frekans ve yüzde bilgileri şu şekildedir (Çizelge 2)

Çizelge 2. Katılımcılara Ait Demografik Bilgiler

Table 2. Demographic Information of Participants

Değişkenler	n	%
Cinsiyet		
Kadın	41	39,0
Erkek	64	61,0
Genel Toplam	105	100,0
Yaş	n	%
25'ten az	16	15,2
25-34 arası	32	30,5
35-44 arası	41	39,0
45-54 arası	15	14,3
55 ve üstü	1	1,0
Genel Toplam	105	100
Acente Pozisyonu	n	%
Acente yetkilisi	48	45,7
Teknik personel	44	41,9
Sigorta satış temsilcisi	7	6,7
Sigorta danışmanı	6	5,7
Genel Toplam	105	100,0
Sektörde Deneyim Süresi	n	%
5 yıldan az	37	35,2
5-15 yıl	37	35,2
16-25 yıl	24	22,9
26 yıl ve üstü	7	6,7
Genel Toplam	105	100
Parametrik Sigorta Farkındalığı	n	%
Evet	36	34,3
Hayır	69	65,7
Genel Toplam	105	100

Çizelge 2’de yer alan bulgular incelendiğinde;

- Katılımcıların, %61,0’nın erkek, %39,0’nın ise kadın olduğu görülmektedir.
- Katılımcıların büyük bir bölümünün 35-44 ve 25-44 yaş aralığında yoğunlaştığı, özellikle %39,0 ile 35-44 yaş grubunun en yüksek paya sahip olduğu dikkat çekmektedir.
- Katılımcıların, %45,7’sinin acente yetkilisi, %41,9’unun teknik personel olduğu, diğer pozisyonların ise daha düşük oranlarda temsil edildiği görülmektedir.

- Katılımcıların önemli bir bölümünün (%70,4) 15 yıl ve altı deneyime sahip olduğu tespit edilmiştir. Bu durumun örneklemin ağırlıklı olarak orta düzey deneyime sahip bireylerden meydana geldiğini göstermektedir.
- Katılımcıların %65,7’sinin bu kavramı daha önce duymadığı, buna karşın yalnızca %34,3’ünün ise duyduğu belirlenmiştir. Bu bulgu, sektörde parametrik sigortaya ilişkin bilinirliğin sınırlı düzeyde olduğunu ortaya koymaktadır

Çizelge 3. Katılımcıların Çeşitli Sigorta Branşlarını Düzenleme Sıklıkları

Table 3. Frequency of Policy Issuance by Participants Across Various Insurance Lines

Sigorta Branşları		Her zaman	Sık sık	Bazen	Nadiren	Hiç	Toplam
Bireysel Emeklilik Sigortası	n	8	8	33	21	35	105
	%	7,6	7,6	31,4	20	33,4	100,0
Hayat Sigortası	n	4	9	24	39	29	105
	%	3,8	8,6	22,9	37,1	27,6	100,0
Konut Sigortası	n	38	48	16	2	1	105
	%	36,2	45,7	15,2	1,9	1,0	100,0
Kurumsal Risk Sigortası	n	5	7	32	30	31	105
	%	4,8	6,7	30,4	28,6	29,5	100,0
Tamamlayıcı Sağlık Sigortası	n	43	36	21	2	3	105
	%	41,0	34,2	20,0	1,9	2,9	100,0
Trafik/Kasko Sigortası	n	93	9	1	1	1	105
	%	88,5	8,5	1,0	1,0	1,0	100,0
Zorunlu Deprem Sigortası	n	86	15	2	0	2	105
	%	81,9	14,3	1,9	0	1,9	100,0
Tarım ve Hayvancılık Sigortası	n	6	9	23	40	27	105
	%	5,7	8,6	21,9	38,1	25,7	100,0
İş Yeri Sigortası	n	32	35	24	11	3	105
	%	30,5	33,2	22,9	10,5	2,9	100,0

Çizelge 3’teki sigorta ürünlerinin düzenlenme sıklığı ele alındığında, trafik/kasko (%88,5 “her zaman”) ve zorunlu deprem sigortasının (%81,9 “her zaman”) en çok düzenlenen sigorta türleri olduğu görülmektedir. Buna karşılık, bireysel emeklilik sigortası (%15,2), hayat sigortası (%12,4), tarım ve hayvancılık sigortası (%14,3) ile kurumsal risk sigortasının (%11,5) düzenleme sıklığının daha düşük düzeyde olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, iş yeri sigortası (%63,7), konut sigortası (%81,9) ve tamamlayıcı sağlık sigortası (%75,2) gibi ürünlerin de yüksek oranda düzenlenme seviyesinde gerçekleştiği sonucuna ulaşılmıştır.

Çizelge 2 ve 3 genel olarak değerlendirildiğinde, katılımcıların büyük çoğunluğunun (65,7) parametrik sigorta kavramını daha önce duymadıkları ancak geleneksel sigorta ürünlerine yüksek düzeyde aşina oldukları söylenebilir.

Anket İfadelerine Verilen Cevapların Analiz ve Yorumu

Parametrik sigorta modelinin, bazı sigorta personeline daha önceden duyulmamış ve/veya dolayısıyla model hakkında bilgilerinin yok veya çok sınırlı olabileceği düşüncesi ile anket formuna aşağıda yer alan parametrik sigortayı tanıtıcı özet bilgiye yer verilmiştir. Anket formları yüz yüze doldurulduğundan araştırmacı tarafından bu modeli tanıtıcı bilgiler sözlü olarak da ayrıca sunulmuştur.

“Parametrik sigorta, belirli bir prim karşılığında, objektif olarak ölçülebilir bir parametrenin, göstergenin sözleşmede kararlaştırılan belirli bir değerin altına veya üstüne çıkması durumunda sigorta tazminatının ödendiği sözleşmedir. Örneğin; hava sıcaklığının belirli bir derecenin altında veya üstünde olması, depremin belirli bir şiddeti aşması, kurak geçen veya don yaşanan gün sayısı gibi değerler gösterge olarak kullanılmaktadır. Bu gösterge gerçekleştiğinde maddi/fiziki zararın olup olmamasına veya düzeyine bakılmaksızın tazminat ödenir. Maddi zararın kesinleşmiş olması şart değildir. Bu sigorta türü, göstergenin gerçekleşmesi ile maddi bir zarar olmasa bile ortaya çıkabilecek kâr kayıplarına karşı da etkin bir koruma sağlar.”

Çizelge 4. Anket Maddelerinin Değer Aralıkları

Table 4. Value Ranges of Questionnaire Items

Nitelik Düzeyi	Puan Aralığı	Değer Aralıkları
Kesinlikle Katılmıyorum	1	1,00-1,79
Katılmıyorum	2	1,80-2,60
Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	3	2,61-3,40
Katılıyorum	4	3,41-4,20
Kesinlikle Katılıyorum	5	4,21-5,00

Ankete katılan bireylerin konuya ilişkin değerlendirmeleri sayısal veri haline getirilirken, verdikleri cevapların puan karşılıkları esas alınmıştır. 5'li Likert ölçeğinde yer alan ifadeler verilen cevapların analizinde Çizelge 4'te gösterilen puan aralıkları kullanılmıştır (Alioğulları 2012: 51).

Aşağıda yer alan Çizelge 5'te ise ifadelere ait puanların aritmetik ortalama ($\bar{x}$) ve katılım düzeylerine yer verilmiştir. Sıralama katılım düzeyi en yüksekten en düşüğe olana göre yapılmıştır.

Çizelge 5. Katılımcıların Araştırma Ölçeğindeki İfadeler Verdikleri Cevapların İstatistiksel Sonuçları
Table 5. Statistical Results of Responses Given by Participants to Statements in the Research Scale

Md. No	İfade	n	$\bar{x}$	Katılım Düzeyi
1	Sigorta okuryazarlığı, sigorta ürünlerinin doğru anlaşılmasında ve uygun sigorta kararlarının alınmasında önemlidir.	105	4,56	Kes. Katılıyorum
11	Parametrik sigortada, doğal afet sonrasında tazminatın hızlı ve sorunsuz gerçekleşmesi sigortalı açısından önemli bir avantajdır.	105	4,14	Katılıyorum
6	Gerçek zarar ile belirlenen göstergenin gerçekleşmesiyle elde edilecek tazminat arasındaki uyumsuzluğu (baz risk) azaltmak için düzeltici önlemler almanın sektör açısından önemli olduğunu düşünüyorum.	105	4,10	Katılıyorum
3	Parametrik sigorta, doğal afet olaylarından etkilenen bireyler ve işletmeler için önemli bir finansal koruma sağlayacaktır.	105	4,02	Katılıyorum
18	Parametrik sigorta ile doğal afetten kaynaklı hasarlar için daha uygun maliyetli ürünler sunmak mümkün olacaktır.	105	3,91	Katılıyorum
4	Parametrik sigortada tazminat ödemelerinin, uğranılan hasara değil, belirlenmiş objektif parametrelerin (yağış, sıcaklık, rüzgâr hızı gibi) gerçekleşmesine dayandırılması sigortalı açısından faydalı olacaktır.	105	3,91	Katılıyorum
13	Parametrik sigortanın geleneksel sigortanın yetersiz kaldığı büyük kayıplarda, birey ve işletme için daha faydalı olacağını düşünüyorum.	105	3,86	Katılıyorum
7	Deprem, rüzgâr, fırtına ve sel gibi doğal afetler için parametrik sigorta ürünlerinin daha etkin olacağını düşünüyorum.	105	3,82	Katılıyorum
5	Maddi hasar gerçekleşme bile tazminat ödenmesini zorunlu kılan parametrik sigortanın sigorta şirketlerince benimsenmesi kolay olmayacaktır.	105	3,79	Katılıyorum
9	Geleneksel sigortada uzun ve karmaşık olan hasar tespit ve tazminat sürecinin parametrik sigortada daha hızlı ve kolay olacağını düşünüyorum.	105	3,79	Katılıyorum
8	Parametrik sigortada tazminat ödemesi objektif bir göstergeye dayandığı için geleneksel sigortaya göre sigorta suiistimalleri azalacaktır.	105	3,74	Katılıyorum
16	Parametrik sigortada, geçmiş veri eksikliği ve/veya veri kalitesi sorunları gerçeği yansıtmayan tazminat ödemelerine yol açabilecektir.	105	3,71	Katılıyorum
17	Geleneksel sigorta sözleşmelerinde tazminat ödemelerindeki gecikmeler parametrik sigortayı daha avantajlı yapacaktır.	105	3,71	Katılıyorum
10	Tazminat, maddi hasara değil parametrenin gerçekleşmesine dayandığı için parametrik sigorta ürünleri müşterilerce daha çok tercih edilecektir.	105	3,66	Katılıyorum
14	Parametrik sigortaya kıyasla geleneksel sigortada tazminat ödemelerinin uzun sürmesi, birey ve toplumun hızlı toparlanmasını zorlaştırmaktadır.	105	3,63	Katılıyorum
2	Parametrik sigortada belirlenen göstergenin (yağış, rüzgâr hızı, deprem şiddeti, sıcaklık vb.) gerçek hasar ve kayıpları her zaman doğru yansıtmayacağını düşünüyorum.	105	3,45	Katılıyorum
15	Doğal afetten kaynaklı zararların artması, geleneksel sigortada uygun maliyetli teminat sunulmasını çok fazla etkilemez.	105	3,05	Ne katılıyorum Ne katılmıyorum
12	Parametrik sigortadaki göstergeler (rüzgâr hızı, deprem şiddeti, sel gibi) sigorta tazminatlarının belirlenmesinde yeterli ve güvenli değildir.	105	2,98	Ne katılıyorum Ne katılmıyorum
Genel Ortalama		105	3,767	Katılıyorum

Çizelge 5'e genel olarak bakıldığında anket ifadelerine ait toplam cevapların aritmetik ortalamasının 3,767, katılım düzeyinin ise katılıyorum düzeyinde çıktığı görülecektir.

Çizelge 5'te en yüksek katılım düzeyinin 1. ifade olduğu ve **"Kesinlikle Katılıyorum"** düzeyinde katılım gösterildiği görülmüştür. Sigorta ürünleri karmaşık yapılara sahip olduğundan teminat, muafiyet, prim ve

istisnalar herkes tarafından kolayca anlaşılabilir hale getirebileceğinden kişilerin riske karşılık yanlış polise seçme riskini azaltır. Ayrıca, bilinçli tüketici rolünde etkili olarak bireylerin farklı sigorta ürünlerini karşılaştırmasında, gereksiz teminat ödenmemelerinde ve ihtiyaçlarına uygun poliçeyi seçmelerinde katkı

sağlamaktadır. Katılımcıların 1.ifadedeki katılım düzeyi bu düşünceleri desteklemektedir.

Çizelge 5'teki "Doğal afetten kaynaklı zararların artması, geleneksel sigortada uygun maliyetli teminat sunulmasını çok fazla etkilemez." ifadesine katılımcılar "Ne katılıyorum Ne katılmıyorum" düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Bu düzey;

- Yıkıcı afetlerin, sigorta şirketlerinin daha fazla tazminat ödemesine yol açacağı,
- Sigorta şirketlerinin zarar etmemek için primleri artıracağı ve
- Uygun maliyetli teminat sunulmasını zorlaştıracığı şeklinde yorumlanabilir.

Çizelge 5'teki "Parametrik sigortadaki göstergeler (rüzgâr hızı, deprem şiddeti, sel gibi) sigorta tazminatlarının belirlenmesinde yeterli ve güvenli değildir." ifadesine katılımcılar "Ne katılıyorum Ne katılmıyorum" düzeyinde katılım göstermişlerdir. Buna göre;

- Veri hataları, eksik veri veya yanlış ölçüm hesaplamalarının tazminatın hatalı ödenmesine yol açacağı,
- Doğru ve güvenilir veri için sistemlerin her yerde yeterli olmayacağı,
- Bazı risklerde tek bir parametrenin yeterli olmayacağı,
- Ölçülen parametre ile gerçek zararın birbiriyle örtüşmeyeceği,

Katılımcılar, diğer ifadelere "Katılıyorum" düzeyinde görüş bildirmişlerdir. Bu düzeydeki ifadeler için belirtilen görüşlere genel olarak bakıldığında, katılımcıların hem parametrik sigortanın güçlü yönlerinin hem de geleneksel sigortanın sınırlılıklarının farkında oldukları söylenebilir. Buna göre katılımcılar;

- Parametrik sigortanın büyük kayıplarda daha faydalı görülmesi bu modelin hızlı ödeme yapabileceği,

Çizelge 6. Kolmogorov-Smirnov Normallik Testi Sonuçları
Table 6. Results of Kolmogorov-Smirnov Normality Test

Değişken	n	$\bar{x}$	Standart Sapma	Varyasyon Katsayısı	Çarpıklık	Basıklık	Test İstatistiği	P
Parametrik Sigorta Algı Düzeyi	105	3,767	0,384	%10,19	-0,099	0,642	0,094	0,022

Likert tipi ölçekler kullanılarak elde edilen verilerde değişkenlerin normallik varsayımını sağlayıp sağlamadığının incelenmesi gerektiği önemli görülmektedir. Bu doğrultuda, Tabachnick ve Fidell (2007)'e göre böyle verilerde normal dağılımın sağlanabilmesi için çarpıklık katsayısının ± 1 aralığında, basıklık katsayısının ise ± 2 aralığında yer alması gerekir (Güler ve Günel, 2022: 34).

Çizelge 6'da yer alan bulgular incelendiğinde, parametrik sigorta algı düzeyine ilişkin çarpıklık değerinin -0,099 ve basıklık değerinin 0,642 olduğu görülmektedir. Elde edilen bu sonuçlar, belirtilen sınırlar içerisinde bulunmaktadır. Bu durum verilerin normal dağılıma yakın bir yapı sergilediğine işaret etmektedir. Aynı zamanda varyasyon katsayısının %10,19 olması, verilerin homojen bir dağılım gösterdiğini ortaya

• Parametrik sigortaya kıyasla geleneksel sigortada tazminat ödemelerinin uzun sürmesinin ekonomik toparlanmayı zorlaştıracığı,

• Hasar tespiti, eksper süreci ve bürokratik işlemlerden dolayı ödemelerin gecikebileceği,

• Parametrik sigortanın daha az operasyonel maliyet (eksper, inceleme vb.) sayesinde fiyat avantajı sağlayabileceği,

• Yağış miktarı ya da deprem şiddeti gibi göstergelerin her durumda bireysel zararı birebir yansıtmayabileceği,

• Parametrik sigortanın hızlı nakit desteği sağlamasıyla daha etkin finansal koruma sağlayabileceği,

• Ödemelerin hasar beyanıyla değil ölçülebilir parametre/göstergelere bağlanması sistemdeki güveni artırabileceği şeklinde düşünce birliğine varmışlardır.

Çizelge 5'ten elde edilen bulgular bir bütün olarak ele alındığında; parametrik sigorta, geleneksel sigorta yöntemlerinin yetersiz kaldığı "hız ve şeffaflık" konularında bir çözüm olarak görülmektedir. Katılımcılar bu modeli; doğal afetlerin verdiği hasarları daha etkin yönetmede, sigortalı için finansal koruma sağlamada, özellikle hasar tespiti ve tazminat hesaplanmasındaki suistimalleri önlemede/azaltmada, toplumsal faydayı önlemede ve hem sigortacı hem de sigortalı açısından maliyetleri düşürmede daha faydalı bulmaktadır. Ancak parametrik sigortada başarı; riske uyumlu parametre veya parametrelerin belirlenmesi, doğru ve güvenilir veri kullanımı, baz riskini en aza indirecek önlemlerin alınması ve sigorta okuryazarlığının artırılmasına bağlıdır.

Demografik Değişkenlere Göre Farklılık Analizleri

Araştırmada elde edilen verilerin dağılımlarına ilişkin özellikleri incelemek için Kolmogorov-Smirnov E testi yapılmıştır. Bununla birlikte, çalışmada kullanılan ölçeğe ilişkin merkezi eğilim ve dağılım ölçütleri (ortalama, standart sapma, varyasyon katsayısı, çarpıklık ve basıklık) hesaplanarak sonuçlar Çizelge 6'da sunulmuştur.

koymaktadır. Ancak, Kolmogorov-Smirnov Testi sonucunda anlamlılık değerinin $p=0,022<0,05$ olduğu belirlenmiştir. Bu durum, verilerin istatistiksel olarak normal dağılım göstermediğini belirtmektedir. Her ne kadar çarpıklık ve basıklık değerlerinin normal dağılıma yakınlık gösterdiği tespit edilse de, normallik testine göre dağılımın normal olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Normallik varsayımına ilişkin elde edilen bu bulgular doğrultusunda, araştırma verilerinin normallik varsayımını sağlamadığı düşünülmüş ve katılımcıların parametrik sigortaya dair algılarının demografik değişkenler açısından farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için parametrik olmayan istatistiksel yöntemler tercih edilmiştir. Bu kapsamda analizlerde iki değişken arasındaki farklılıkları tespit etmek amacıyla Mann-Whitney U Testi ve üç ve daha fazla değişken arasındaki farklılıkları belirlemek için ise Kruskal-Wallis H Testi kullanılmıştır.

Cinsiyete Göre Farklılık Analizi

Katılımcıların parametrik sigortaya ilişkin görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini Çizelge 7. Cinsiyet Değişkenine Yönelik Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Table 7. Mann-Whitney U Test Results for the Gender Variable

İfade	Cinsiyet	n	Sıra Ortalaması	U	Z	P
Parametrik sigortada belirlenen göstergenin (yağış, rüzgâr hızı, deprem şiddeti, sıcaklık vb.) gerçek hasar ve kayıpları her zaman doğru yansıtmayacağını düşünüyorum.	Kadın	41	45,67	1011,5	-2,116	0,034
	Erkek	64	57,70			
Parametrik sigortaya kıyasla geleneksel sigortada tazminat ödemelerinin uzun sürmesi, birey ve toplumun hızlı toparlanmasını zorlaştırmaktadır.	Kadın	41	44,30	955,5	-2,455	0,014
	Erkek	64	58,57			

Çizelge 7’de yer alan Mann-Whitney U testi sonuçlarına göre, araştırma ölçeğinde yer alan ifadelerin büyük çoğunluğunda katılımcıların görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$). Yalnızca iki ifade, katılımcıların görüşleri cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermiştir ($p<0,05$).

Buna göre, “Parametrik sigortada belirlenen göstergenin (yağış, rüzgâr hızı, deprem şiddeti, sıcaklık vb.) gerçek hasar ve kayıpları her zaman doğru yansıtmayacağını düşünüyorum” ifadesine ilişkin sıra ortalamaları incelendiğinde, erkek katılımcıların sıra ortalamasının (57,7), kadın katılımcıların sıra ortalamasından (45,67) daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu durum, erkek katılımcıların söz konusu ifadeye daha yüksek düzeyde katılım gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Bir diğer ifade olan, “Parametrik sigortaya kıyasla geleneksel sigortada tazminat ödemelerinin uzun sürmesi,

Çizelge 8. Parametrik Sigorta Kavramının Bilinmesine Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Table 8. Mann-Whitney U Test Results According to Knowledge of the Concept of Parametric Insurance

İfade	Bilme Durumu	n	Sıra Ortalaması	U	Z	p
Parametrik sigortada belirlenen göstergenin (yağış, rüzgâr hızı, deprem şiddeti, sıcaklık vb.) gerçek hasar ve kayıpları her zaman doğru yansıtmayacağını düşünüyorum.	Evet	36	61,92	921	-2,323	0,020
	Hayır	69	48,35			
Gerçek zarar ile belirlenen göstergenin gerçekleşmesiyle elde edilecek tazminat arasındaki uyumsuzluğu (baz risk) azaltmak için düzeltici önlemler almanın sektör açısından önemli olduğunu düşünüyorum.	Evet	36	60,49	972,5	-2,048	0,041
	Hayır	69	49,09			

Çizelge 8’de görüldüğü üzere, katılımcıların parametrik sigorta kavramını daha önce duyma durumuna göre araştırma ifadelerinin büyük çoğunluğunda anlamlı bir farklılık bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır ($p>0,05$). Ayrıca yalnızca iki ifade istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<0,05$).

İlk olarak, “Parametrik sigortada belirlenen göstergenin (yağış, rüzgâr hızı, deprem şiddeti, sıcaklık vb.) gerçek hasar ve kayıpları her zaman doğru yansıtmayacağını düşünüyorum” ifadesinde anlamlı farklılık olduğu tespit

belirlemek adına Mann-Whitney U testi uygulanmıştır. Elde edilen bulgulara ilişkin sıra ortalamaları ve test sonuçları Çizelge 7’de görülmektedir.

birey ve toplumun hızlı toparlanmasını zorlaştırmaktadır” ifadesinde de erkek katılımcıların sıra ortalamasının (58,57), kadınlara (44,30) göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Genel olarak, cinsiyet değişkeninin parametrik sigortaya ilişkin algılar üzerinde sınırlı bir etkisinin bulunduğu ancak özellikle risk değerlendirmesi ve geleneksel sigorta tazminat ödeme süreçlerinin etkinliği ile ilgili konularda erkek katılımcıların daha yüksek düzeyde konuya yatkınlığı olduğu ifade edilebilir.

Parametrik Sigorta Kavramının Bilinmesine Göre Farklılık Analizleri

Katılımcıların parametrik sigortaya ilişkin görüşlerinin parametrik sigorta kavramını daha önce duyup duymama durumuna göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla Mann-Whitney U testi uygulanmıştır. Elde edilen bulgulara ilişkin sıra ortalamaları ve test sonuçları Çizelge 8’de yer almaktadır.

edilmiştir ($U=921$; $p=0,02<0,05$). Sıra ortalamaları incelendiğinde, parametrik sigorta kavramını daha önce duyan katılımcıların sıra ortalamasının (61,92), duymayan katılımcılara (48,35) göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

İkinci olarak, “Gerçek zarar ile belirlenen göstergenin gerçekleşmesiyle elde edilecek tazminat arasındaki uyumsuzluğu (baz risk) azaltmak için düzeltici önlemler almanın sektör açısından önemli olduğunu düşünüyorum” ifadesinde de anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir ($U=972,5$; $p=0,041<0,05$). Bu ifade de parametrik

sigorta kavramını daha önce duyan katılımcıların sıra ortalaması (60,49), duymayan katılımcıların sıra ortalamasından (49,09) daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Elde edilen bulgular doğrultusunda, parametrik sigorta kavramını daha önce duyan katılımcıların, özellikle baz risk, gösterge-hasar uyumsuzluğu ve düzeltici önlem

ihtiyacı konularında daha yüksek farkındalığa sahip oldukları ifade edilebilir.

Yaş Gruplarına Göre Farklılık Analizi

Katılımcıların parametrik sigortaya ilişkin görüşlerinin yaş gruplarına göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için Kruskal-Wallis H testi yapılmıştır. Analiz neticesinde elde edilen sıra ortalamaları ve test sonuçları Çizelge 9’da yer almaktadır.

Çizelge 9. Yaş Değişkenine Göre Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları

Table 9. Kruskal-Wallis H Test Results by Age Variable

İfade	Yaş	n	Sıra Ortalaması	sd	χ^2	P
Parametrik sigortanın geleneksel sigortanın yetersiz kaldığı büyük kayıplarda, birey ve işletme için daha faydalı olacağını düşünüyorum.	25’ten az	16	53,50	4	12,561	0,014
	25-34 arası	32	57,44			
	35-44 arası	41	43,39			
	45-54 arası	15	68,93			
	55 ve üstü	1	58,00			

Çizelge 9’da yer alan Kruskal-Wallis H testi sonuçları ele alındığında, araştırma ölçeğinde bulunan ifadelerin büyük çoğunluğunda katılımcıların görüşlerinin yaş gruplarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($p>0,05$). Yalnızca “Parametrik sigortanın geleneksel sigortanın yetersiz kaldığı büyük kayıplarda, birey ve işletme için daha faydalı olacağını düşünüyorum” ifadesinde yaş gruplarına göre anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır ($\chi^2=12,561$; $p=0,014<0,05$). Sıra ortalamaları değerlendirildiğinde en yüksek ortalamanın 45-54 yaş grubunda (68,93), en düşük ortalamanın ise 35-44 yaş grubunda (43,39) olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulgu, özellikle orta yaş grubundaki katılımcıların parametrik sigortanın büyük

kayıplar karşısındaki faydasına yönelik algılarının daha güçlü olduğunu göstermektedir.

Genel olarak, yaş değişkeninin parametrik sigortaya ilişkin algılar üzerinde belirleyici bir rolünün olmadığı fakat bazı spesifik değerlendirmelerde yaşa bağlı farklılaşmaların ortaya çıkabildiği ifade edilebilir.

Sigorta Sektöründeki Tecrübe Gruplarına Göre Farklılık Analizi

Katılımcıların parametrik sigortaya ilişkin görüşlerinin sigorta sektöründeki deneyim süresine göre farklılık gösterip göstermediğini değerlendirmek için Kruskal-Wallis H testi yapılmıştır. Analiz neticesinde elde edilen sıra ortalamaları ve test sonuçları Çizelge 10’da yer almaktadır.

Çizelge 10. Sigorta Sektöründeki Tecrübe Süresine Göre Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları

Table 10. Kruskal-Wallis H Test Results by Length of Experience in the Insurance Sector

İfade	Tecrübe Süresi	n	Sıra Ortalaması	sd	χ^2	P
Parametrik sigortada belirlenen göstergenin (yağış, rüzgâr hızı, deprem şiddeti, sıcaklık vb.) gerçek hasar ve kayıpları her zaman doğru yansıtmayacağını düşünüyorum.	5 yıldan az	37	42,89	3	8,633	0,035
	5-15 yıl	37	62,20			
	16-25 yıl	24	54,48			
	26 yıl ve üstü	7	52,71			

Çizelge 10’da bulunan Kruskal-Wallis H testi sonuçları değerlendirildiğinde, araştırma ölçeğinde yer alan ifadelerin büyük çoğunluğunda katılımcıların görüşlerinin sigorta sektöründeki deneyim süresine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır ($p>0,05$). Sadece “Parametrik sigortada belirlenen göstergenin (yağış, rüzgâr hızı, deprem şiddeti, sıcaklık vb.) gerçek hasar ve kayıpları her zaman doğru yansıtmayacağını düşünüyorum” ifadesinde deneyim süresine göre anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir ($\chi^2=8,633$; $p=0,035<0,05$).

Sıra ortalamaları ele alındığında en yüksek ortalamanın sektörde 5-15 yıl tecrübeye sahip katılımcılarda (62,20), en düşük ortalamanın ise 5 yıldan az tecrübeye sahip katılımcılarda (42,89) olduğu belirlenmiştir. Bu bulgu, sektörde belirli bir deneyime sahip olan katılımcıların, parametrik sigorta göstergelerinin gerçek hasarı her zaman tam olarak yansıtmayabileceğine ilişkin farkındalıklarının daha fazla olduğunu göstermektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, sigorta sektöründeki tecrübe süresinin parametrik sigortaya ilişkin algılar

üzerinde belirleyici bir rol oynamadığı söylenebilir. Fakat yağış, rüzgâr hızı, deprem şiddeti, sıcaklık vb. risk değerlendirmesine dair hasar göstergelerinin uyumsuzluğu gibi konularda deneyime bağlı farklılaşmaların ortaya çıkabildiği ifade edilebilir.

Sonuç

Parametrik sigorta sözleşmelerinde tazminat ödemesi, meydana gelen zararın boyutuna göre değil, sözleşmede önceden belirlenen bir göstergenin belirli seviyeye ulaşmasına veya değişmesine bağlı olarak gerçekleştirilmektedir. Dolayısıyla klasik mal sigortalarından farklı olarak tazminatın miktarı ile ödeme koşulları sözleşme kurulmadan önce açık ve kesin biçimde belirlenebilmektedir.

Bu çalışmanın amacı, sigorta sektöründe çalışan personelin parametrik sigorta modeline yönelik farkındalık ve düşüncelerini belirlemektir. Bu amaca ulaşmak için Sivas il merkezinde faaliyet gösteren acentelerde görevli personele anket uygulanmıştır. Veriler SPSS istatistik paket programıyla analiz edilmiştir. Analiz sonucunda elde edilen bulgular, seçilmiş bağımsız değişkenler açısından

incelenmiş ve çalışmanın amacına yönelik ifadelerin sayısal sonuçları detaylı biçimde sunulmuştur.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre katılımcılar tarafından parametrik sigorta, geleneksel sigorta ürünlerinin yetersiz kaldığı "hız ve şeffaflık" konularında bir çözüm olarak görülmektedir. Katılımcılar bu modeli; doğal afetlerin verdiği hasarları daha etkin yönetmede, sigortalı için finansal koruma sağlamada, özellikle hasar tespiti ve tazminat hesaplanmasındaki suistimalleri önlemede/azaltmada, toplumsal faydayı önlemede ve hem sigortacı hem de sigortalı açısından maliyetleri düşürmede daha faydalı bulmaktadır. Ancak parametrik sigortada başarı; riske uyumlu parametre veya parametrelerin belirlenmesi, doğru ve güvenilir veri kullanımı, baz riskini en aza indirecek önlemlerin alınması ve sigorta okuryazarlığının artırılmasına bağlıdır. Katılımcıların %65,7'sinin bu kavramı daha önce duymadığı, buna karşın yalnızca %34,3'ünün ise duyduğu belirlenmiştir. Bu bulgu, sektörde parametrik sigortaya ilişkin bilinirliğin sınırlı düzeyde olduğunu ortaya koymaktadır.

Bu çalışmanın bulguları, Musselwhite (2024) ve Margan (2021) çalışmalarının bulguları ile birlikte değerlendirildiğinde parametrik sigorta ürününün yaygınlaştırılması açısından veri kalitesi ve bilinç/algı düzeyinin geliştirilmesine yönelik ihtiyacın devam ettiği görülmektedir. Çalışmanın bulguları Lopez ve Thomas'ın (2023) çalışması ile karşılaştırıldığında tazminat tutarının ve gerçekleşen hasar tutarının uyumlu olmasının gerekliliği ve Singer'ın (2019) çalışmasında belirttiği parametrik sigortanın avantajları, uygulanabilirliği ve karşılaşılabilecek sorunlar açısından benzerlik taşımaktadır.

Bu çalışma, bir sigorta türü olan parametrik sigortaya yönelik sigortacıların farkındalığını artırmak, hızlı tazminat ödemelerinin önemine dikkat çekmek ve sigortacılar üzerinde yapılan analizler aracılığıyla uygulama sonuçlarının literatüre ve akademik çalışmalara katkı sağlamak temelinde oluşturulmuştur.

Parametrik sigorta alanındaki literatür değerlendirildiğinde, ülkemiz dışında bu konu üzerine çok sayıda çalışmanın bulunduğu, ülkemizde ise konu ile ilgili araştırmaların son yıllarda giderek artış gösterdiği görülmektedir. Parametrik sigorta ürününün bilinirliğinin artmasıyla beraber bu modele eğilimin de artacağı düşünülmektedir. Dolayısıyla konu; mikro ve makro finans/fon kabiliyeti, hukuk, pazarlama vb. açılardan ele alınabilir; farklı il/bölge açısından araştırmalar yapılabilir.

Çıkar Çatışması: Yazar/lar çıkar çatışması bildirmemişlerdir.

Finansal Destek: Yazar/lar bu çalışma için finansal destek almadıklarını beyan etmişlerdir.

Etik Beyan: Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.

Etik Kurul İzni: Çalışmada kullanılan mülakat formu (soruları) için etik kurul izni, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Bilimsel Etik Kurulu'nun 20.04.2026 tarih ve 703965 sayılı yazısı ile alınmıştır.

Yapay Zekâ Kullanım Beyanı: Yapay zeka araçları kullanılmamıştır.

Kaynakça

- Alioğulları, Zişan Duygu (2012). *Örgütsel Sessizlik ve Örgütsel Vatandaşlık Davranışı Arasındaki İlişki-Bir Uygulama*, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Erzurum
- Akpınar, R. A., ve Günel, Y. (2025). Tarımsal Kredi Müşterilerinin Bankacılık Hizmetlerinden Memnuniyet Düzeylerinin İncelenmesi: Sivas İli Örneği. *Bucak İşletme Fakültesi Dergisi*, 8(1), 14-26. <https://doi.org/10.38057/bifd.1656307>
- Bonazzi, A., Lowes, B., Candian, I., Solana, M., Carter, L., and Faria, C. (2024). *Parametric Insurance to Build Financial Resilience*. Assicurazioni Generali S.p.A. & United Nations Development Programme (UNDP)
- Garcia Ocampo, D., and Lopez Moreira, C. (2024). *Uncertain Waters: Can Parametric Insurance Help Bridge Natcat Protection Gaps?* FSI Insights On Policy Implementation (No. 62). Financial Stability Institute, Bank for International Settlements & International Association of Insurance Supervisors.
- Güler, A., ve Günel, Y. (2022). Kamu Kurumlarında Bilgi Teknolojileri ve Sosyal Medya Kullanımının Çalışan Performansına Etkisi. *Uluslararası İktisadi ve İdari Akademik Araştırmalar Dergisi*, 2(2), 23-47. <https://izlik.org/JA88GL76LC>
- Gürbüz, S. ve Şahin, F. (2015). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Kousky, C., and Sengupta, R. (2022). *Parametric Insurance for Disasters* (Initiative for Risk Resilience Law). [content/blogs.dir/102/files/2022/09/Parametric-Insurance-22.pdf](https://content.blogs.dir/102/files/2022/09/Parametric-Insurance-22.pdf)
- Lopez, O., and Thomas, M. (2023). *Parametric Insurance for Extreme Risks: The Challenge of Properly Covering Severe Claims* (arXiv:2301.07776v1).
- Margan, Karanai, S. (2021). Overcoming Basis Risk in Parametric Insurance. *Bimaquest*, 21(3), 31–39.
- Musselwhite, B. (2024). *Poll Reveals Lack of Data and Education Hinder Parametric Insurance Adoption*. Reinsurance News. <https://www.reinsurancene.ws/poll-reveals-lack-of-data>
- Oyal, A. B. (2024). *Parametrik Sigorta Sözleşmeleri* (Gösterge Temelli Sigorta Sözleşmeleri). TAÜ Hukuk <https://doi.org/10.59933/tauhfd.1610485>
- Pandiri, L., and Chitta, S. (2023). AI-Driven Parametric Insurance Models: The Future of Automated Payouts for Natural Disaster and Climate Risk Management. *Journal for Re Attach Therapy and Developmental Diversities*, 6(10s), 1856–1868
- Pleterski, N. (2025). Parametric Insurance for Sustainable Disaster Risk Finance: Legal, Data, and Governance Pathways in Slovenia and Croatia. *Sustainability*, 17, 9643. <https://doi.org/10.3390/su17219643>
- Singer, J. (2019). Cyber Risk and Cyber Insurance. *World Economic Forum*, Risk Management Volume 66, Issue 3 P.O. Box 3, Congers, NY 10920
- Tavşancıl, E. (2010). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi* (4. bs.). Nobel Basım Yayın.
- Yıldırım, H., ve Demir, M., (2026). *Finansal İstikrarın Yeni Boyutları*. Melike Kurtaran Çelik (Ed.), Parametrik sigorta: sigortacılıkta yeni ve potansiyelli bir model (s.37-58). BİDGE Yayınları: Ankara.